

Fiskālās disciplīnas
padome

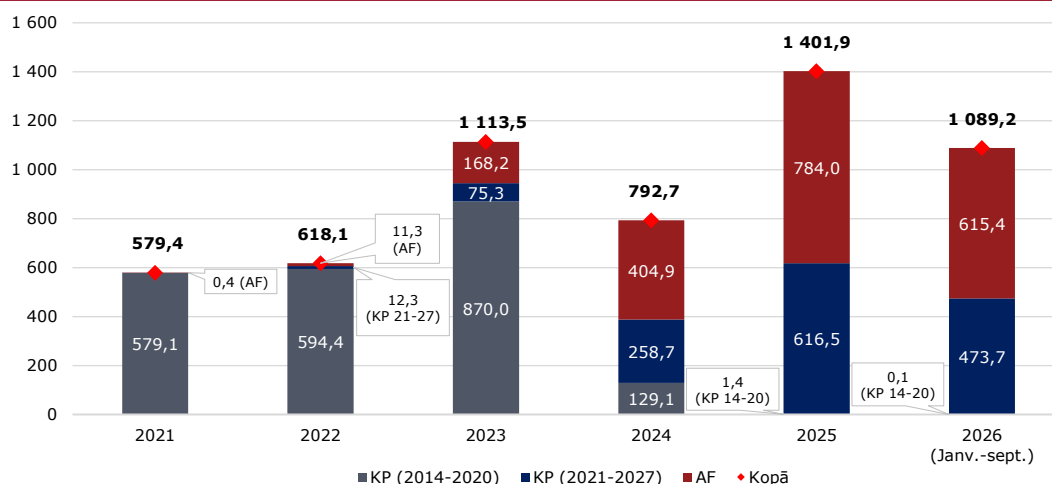
2021.–2027. gada plānošanas perioda Kohēzijas politikas ES fondu un Atveseļošanas fonda valsts budžeta izdevumi

Pārskats par 2026. gada 3. ceturksni

Eiropas Savienības (ES) fondu finansējums ir nozīmīgs instruments Latvijas ekonomikas izaugsmes un investīciju veicināšanai, īpaši lēnākas izaugsmes un ārējo izaicinājumu apstākļos. Tāpēc ir būtiski nodrošināt savlaicīgu un efektīvu 2021.–2027. gada plānošanas perioda Kohēzijas politikas (KP) ES fondu¹ un Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) ietvaros piešķirtā Atveseļošanas fonda (AF) investīciju progresu, lai maksimāli izmantotu pieejamo finansējumu. AF projektu savlaicīga īstenošana ir īpaši svarīga, jo Eiropas Komisija (EK) ir noteikusi termiņu AF plāna reformu un investīciju mērķu sasniegšanai līdz 2026. gada 31. augustam.

2021.–2027. gada plānošanas perioda pirmajos divos gados Kohēzijas politikas fondu un Atveseļošanas fonda valsts budžeta izdevumu apjoms bija salīdzinoši neliels — 2021. gadā tie bija 0,4 miljoni eiro, savukārt 2022. gadā – 23,7 miljoni eiro. Šis laika posms raksturojams kā sagatavošanās fāze, kurā tika veikti priekšdarbi fondu ieguldījumu mehānismu izveidei. Vienlaikus aktīvi turpinājās 2014.–2020. gada plānošanas perioda projektu ieviešana. Turpmākajos gados pakāpeniski pieauga 2021.–2027. gada plānošanas perioda KP fondu un AF apgūšanas progress – kopējie izdevumi fondu projektu īstenošanai sasniedza 243,5 miljonus eiro 2023. gadā, 663,6 miljonus eiro 2024. gadā un 1 400,5 miljonus eiro 2025. gadā.

2014.–2020. gada un 2021.–2027. gada plānošanas perioda Kohēzijas politikas fondu un Atveseļošanas fonda valsts budžeta* izdevumu dinamika 2021.–2026. gadā (milj. eiro)

Avots: FM² un VK³ dati, FDP aprēķini

*ES fondu finansējums un valsts budžeta līdzfinansējums.

2021.–2027. gada plānošanas perioda KP fondu izdevumi 2026. gadā tiek prognozēti 775,0 miljonu eiro apmērā, bet AF izdevumi – 680,0 miljonu eiro apmērā, kopā veidojot 1 455,0 miljonus eiro⁴. **Šā gada pirmajos trīs ceturkšņos faktiskie izdevumi sasniedza 1 089,1 miljonu eiro, tostarp KP fondu izdevumi veidoja 473,7 miljonus eiro, bet AF izdevumi – 615,4 miljonus eiro.** Līdz ar to faktiskie KP fondu izdevumi sasniedza 61,1% no gada prognozes, bet AF izdevumi – 90,5%.

¹ Kohēzijas politikas fondu valsts budžeta izdevumi ietver Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda plus (ESF+), Kohēzijas fonda (KF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF), kā arī tehniskās palīdzības izdevumus.

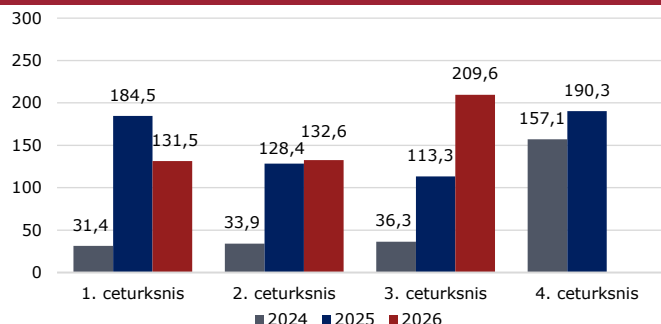
² FM | Ieviešanas progress, mērķi un izpilde

³ Valsts kase | Valsts budžeta izpilde pa iestādēm, budžeta programmām/apakšprogrammām un klasifikācijas kodiem

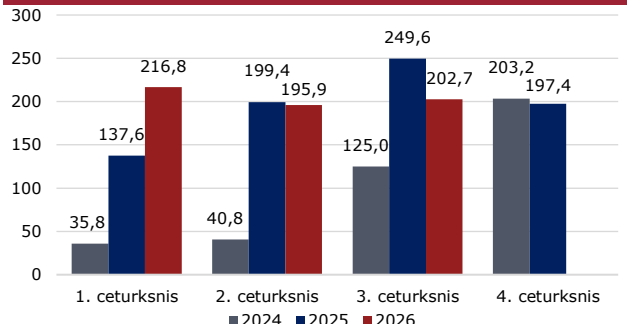
⁴ FM | Informatīvais ziņojums par Kohēzijas politikas ES fondu, Atveseļošanas fonda, EEZ, Norvēģijas un Šveices grantu investīciju ieviešanu Latvijā

Šā gada pirmajos trīs ceturkšņos KP fondu izdevumi bija par 11,1% jeb 47,5 miljoniem eiro lielāki nekā 2025. gada attiecīgajā periodā. Savukārt AF izdevumi pieauga par 4,9% jeb 28,8 miljoniem eiro.

2021.–2027. gada plānošanas perioda Kohēzijas politikas fondu valsts budžeta* izdevumu dinamika 2024., 2025. un 2026. gadā pa ceturkšņiem (milj. eiro)

Atvесеļоšanas fоnda valsts budžeta* izdevumu dinamika 2024., 2025. un 2026. gadā pa ceturkšņiem (milj. eiro)

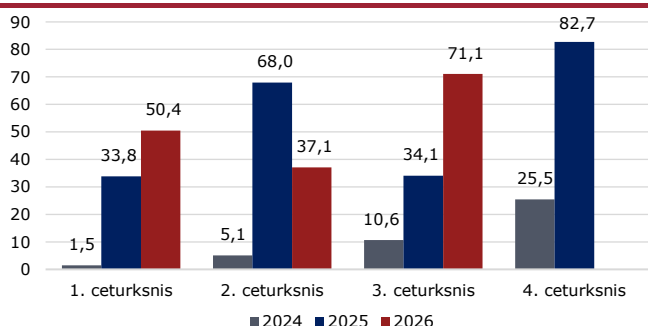

Avots: FM⁵ un VK⁶ dati, FDP aprēķini

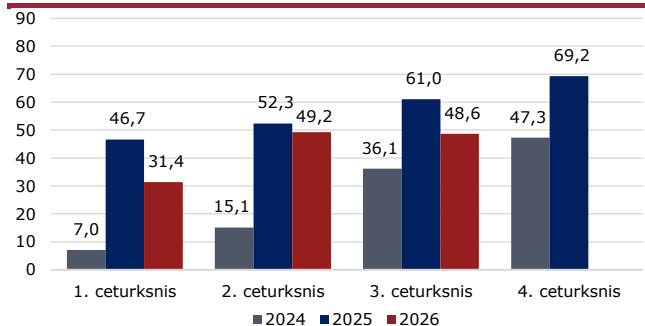
*ES fondu finansējums un valsts budžeta līdzfinansējums.

Kapitālie izdevumi ir nozīmīgs ekonomiskās izaugsmes virzītājspēks, jo tie veicina infrastruktūras attīstību, produktivitātes pieaugumu, enerģētisko drošību un ilgtspējīgu attīstību. Šo investīciju veicināšanā būtiska loma ir gan Kohēzijas politikas fondiem, gan Atvесеļоšanas fondam. 2026. gada trešajā ceturksnī KP fondu pamatbudžeta kapitālie izdevumi bija 71,1 miljons eiro jeb 33,9% no kopējiem KP fondu izdevumiem. Savukārt AF pamatbudžeta kapitālie izdevumi bija 48,6 miljoni eiro jeb 24,0% no kopējiem AF izdevumiem.

2021.–2027. gada plānošanas perioda Kohēzijas politikas fondu pamatbudžeta kapitālo izdevumu dinamika 2024., 2025. un 2026. gadā pa ceturkšņiem (milj. eiro)

Atvесеļоšanas fоnda pamatbudžeta kapitālo izdevumu dinamika 2024., 2025. un 2026. gadā pa ceturkšņiem (milj. eiro)

Avots: VK dati⁶, FDP aprēķini

2021.–2027. gada plānošanas periodā pieejamais ES finansējums KP fondu projektu īstenošanai ir 4,4 miljardi eiro (t.sk. nesadalītais elastības finansējums) un AF ietvaros ir pieejami 1,97 miljardi eiro⁷. No EK ir saņemti KP fondu maksājumi 1,6⁸ miljardu eiro apmērā jeb 36,2% no piešķiruma, bet AF maksājumi – gandrīz 1,5⁹ miljardu eiro apmērā jeb 74,4% no piešķiruma. Šā gada septembrī EK tika iesniegts piektais un noslēdzošais AF maksājuma pieprasījums 503,7 miljonu eiro apmērā, ko pēc EK pozitīva izvērtējuma paredzēts saņemt līdz gada beigām¹⁰. Saņemot noslēdzošo maksājumu, Latvija būs saņēmusi visu tai pieejamo AF finansējumu 1,97 miljardu eiro apmērā.

ES fondu investīcijas ir devušas nozīmīgu ieguldījumu Latvijas IKP – pēc FM novērtējuma, 2024. gadā IKP līmenis ar ES fondu atbalstu bija par 8,7%¹¹ augstāks nekā scenārijā bez ES fondu finansējuma¹². **Vienlaikus būtisks ir ne tikai apgūtā ES finansējuma apjoms, bet arī tā mērķtiecīga un efektīva izmantošana. Tāpēc turpmāk ir svarīgi prioritizēt investīcijas, kas veicina produktivitāti, konkurētspēju un ilgtermiņa ekonomisko izaugsmi.**

⁵ FM | Ieviešanas progress, mērķi un izpilde

⁶ Valsts kase | Valsts budžeta izpilde pa iestādēm, budžeta programmām/apakšprogrammām un klasifikācijas kodiem

⁷ Likuma "Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam" paskaidrojumi, 5.2. Eiropas Savienības politiku instrumentu un citu ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu plānošana valsts budžetā

⁸ Valsts kase | Saņemtie līdzekļi no EK 2021.–2027. gada plānošanas periodā (23.09.2026.)

⁹ FM | Ieviešanas progress, mērķi un izpilde

¹⁰ FM | Latvija pilnībā izpildījusi Atvесеļоšanas fоnda plāna mērķus un iesniegusi EK noslēdzošo maksājuma pieprasījumu 503,7 miljonu eiro saņemšanai

¹¹ Norādītā ietekme neietver Eiropas Lauksaimniecības Fondu iauku attīstībai (ELFLA) un atspoguļo kumulatīvo ietekmi no 2007. gada.

¹² FM | EK iesniegtā iepriekšējā ES fondu perioda noslēguma dokumentācija – 4,6 miljardi eiro investīcijas Latvijā